

Rozprawy wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo Maćicy Serbskeje

Wobsah

Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2009/2010.....	2
Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2011/2012.....	3
Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2012/2013.....	5
Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2013/2014.....	6
Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2014/2015.....	8
Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2015/2016.....	10
Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2016/2017.....	11
Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2017/2018.....	12
Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2018/2019.....	13
Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2019/2020.....	14
Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2020/2021.....	15
Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2023/2024.....	16

Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2009/2010

Sekcija ludowěda/muzejownistwo je mjeńša sekcija w Maćicy Serbskeje z tuchwilu 17 sobustawami z tu- a wukraja.

Naše džěto koncentruje so hłownje na džětowy kruh "Łužiske muzeje a muzelane zarjadnišća". Džětowy kruh je nastal w lěće 1997 na iniciatiwu našeje sekcije. Stajichmy sej nadawk, so dokładnišo wo džěle a koncepcijach tužiskich muzejow a domizniskich stwow informować, mjez sobu pomhać a so wuměnjeć. Z toho je nastata skupina, w kotrejž so muzejownicy z Hornjeje a Delnjeje Łužicy prawidłownje zetkawaja. Temy na zarjadowanjach su jara wšelakore. Sahaja wot informacijow k móžnosćam spěchowanja a restawrowanja eksponatow hač do koncepcionelnych prašenjow wustajeńcow. Ličba wobdźělnikow na zeńdženjach je přeco wokolo 20 do 30 wosobow. Njejsu to jenož Maćicarjo, ale tež zajimcy, kotřiž so za domizniske stwy angažuja. Zo bychmy nimale kóžde zarjadnišćo zeznali, zetkamy so přeco w jednym druhim muzeju.

Tak wopytachmy w lěće 2008 w januaru Serbski muzej w Choćebuzu a w oktobrje Ćiskowski dwór a 2009 w juliju serbsko-němski domizniski muzej w Janšojcach a w decembru bywši měšćanski muzej, nětko Muzej Budyšin.

Přichodne zeńdzenje budže pónđzela, 14. Junija 2010 w Domje Měrcina Nowaka-Njehorńskeho w Njehornju. Zajimcy su wutrobnje přeprošeni!

Dale organizujemy z druhimi sekcijemi zarjadowanja k wosebitym podawkam. Poslednje zarjadownje našeje sekcije bě w tutym zwisku w kooperaciji ze stawizniskej sekciju, Serbskim institutom a Domowinu kolokwij k stotym narodninam Pawoła Neda w nowembru 2008.

Ines Kellerowa, předsydka

26.5.2010

Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2011/2012

Hdyž zetka so nazymu 2010 přihotowanski wuběrk za zarjadowanja k 200. narodninam Jana Kiliana, nasta w našej sekciji ideja, swójski přinošk poskićić.

Myslachmy na wotpowědnu wustajeńcu wo žiwjenju a skutkowanju Jana Kiliana. A to tež tohodla, dokelž poslednja wustajeńca, kotraž je so w Serbskim muzeju powšitkownje ze serbskim wupućowanjom zaběrała, hižo dlěši čas wróćo ležeše. Předsydstwo Maćicy Serbskeje je naš namjet ideelnje a financielnje podpěrało (1000,00 Euro). Dóstachmy tež spěchowanske srědky wot załožby za serbski lud (994,00 Euro). Zhromadnje ze Serbskim muzejom a Serbskim institutom nasta wustajeńca ze štyrjomi banerami, hdžež so biografija Jana Kiliana kaž tež jeho najwažniše městna a skutkowanske pola předstajeja: Kilian jako Lutherski farar, serbski kěrlušer a nawoda wupućowarjow. Nimo wobsahowych aspektow zdaštej so nam dwaj dypkaj wosebje wažnej być: 1. wustajeńca njeměješe jenož skrótko w Budyšinje widžeć być, ale tež na mnohich wšelakich městnach, kiž maja wěsty počah ke Kilianej. 2. bě nam wažny kriterij wjacerečnosće. Teksty njemějachu jenož dwurěčne (serbsce/němsce) być, ale trojorěčne (serbsce/němsce/jendźelsce), zo by tak tež rěčnje dimenzija Kilianoweho skutkowanja spóznajomna była a tež ameriscy hosćo konferency ju zrozumili.

Po prezentaciji w Serbskim muzeju na jubilejnej konferency k česći Jana Kiliana pjatk, dnja 23. septembra 2011 pokazowaše so dale na scěhowacych městnach:

- **w Wukrančicach** njedźelu, dnja **25. septembra 2011** na swjedženskich kemšach
- **w Depsku** w Pětrowej wosadže Samostatneje ewangelsko-lutherskeje cyrkwe skladnostnje literarno-hudźbneho wječora Zwjazka serbskich wumětcow dnja **9. oktobra 2011**
- **w Klětnom** w cyrkwi swj. Jana skladnostnje spěwneho swjedženja cyrkwinskeho wobwoda Łužica Samostatneje ewangelsko-lutherskeje cyrkwe dnja **16. oktobra 2011**
- **w Bukecach** na nazymskim koncerće dnja **6. nowembra 2011**
- **w Budyšinje** na nazymskim koncerće w Serbskim domje dnja **7. nowembra 2011**
- **w Wotrowje** skladnostnje přednoška Trudle Malinkoweje dnja **16. nowembra 2011**
- **w Ćisku** skladnostnje zetkanja Serbskeje rejowanskeje skupiny Ćisk dnja **19. nowembra 2011**, kiž poby loni w Texasu
- znowa **w Budyšinje** w Serbskim šulskim a zetkawanskim centrumje **wot 21. nowembra hač do 9. decembra 2011**
- **w Radworju** na Kilianowym koncerće dnja **11. decembra 2011**, hdžež wužiwaše so we wobtuku šulskeho kubtanja serbskeje srjedźneje šule **hač do januara 2012**
- hišće raz w domjacej wosadže **w Bukecach** na Ewangelskej srjedźnej šuli **wot 5. januara 2012**, hdžež prezentowaše so tež na dnju wotewrjenych duri dnja 27. januara 2012

Wot 9. februara 2012 hač do jutrow je wustajeńca widžeć **w Slepjanskim** Serbskim kulturnym centrumje.

Podzakować chcu so na tutym městnje w mjenje našeje sekcije wšěm wobdźělenym a spěchowarjam, wosebje Trudli Malinkowej. Wona njeje nas jenož při nacisnjenju tekstow podpěrała, ale tež při zběranju wotpowědnych wobrazow.

Džakować chcu so tež Andreji Pawlikowej za wurjadne organizowanje wustajeńskich městnow.

Lětsa mamy planowane, zaso regularnje naše zeńdženja w „dźěłowym kruhu Łužiske muzeje a muzealne zarjadnišća“ dale přewjesć. Na městnosće zetkanja mamy so hišće dojednać.

Dr. Ines Kellerowa

Budyšin, 03.03.2012

Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2012/2013

1. Pućowanska wustajeńca k 200. narodninam Jana Kiliana, kotruž je naša sekcija organizowała a zwoprawdžiła, je tež w zašłym lěće wuspěšnje pućowała. Tak bě wona 2012 na slědowacych městnach widzieć:

- wot 5. hač do 27. januara 2012 na Ewangelskej srjedźnej šuli w Bukecach;
- wot 9. februara hač do 3. apryla 2012 w Serbskim kulturnym centrumje w Slepom;
- wot 4. apryla hač do 27. apryla 2012 w ministeriju za socialne w Drježdźanach,
- wot 3. junija 2012 hač do januara 2013 w Michatskej cyrkwi w Budyšinje.
- wot 20. měrca 2013 wustaja so wona w Sakskim migraciskim srjedzišću w Reichenbachu.

Cytkownje móžemy z přiwzaćom a rezonancu na wustajeńcu jara spokojom być.

2. Džětowy kruh “Łužiske muzeje a muzealne zarjadnišća” je so 2012 jónu zetkał.

Něhdže 25 wobdźělnikow informowaše so 23. julija 2012 wo wuwicu a aktualnych předewzaćach towarstwa Krabatowy młyn w Čornym Chołmcu.

Čłon předsydstwa towarstwa Joachim Rauhut rozložil jednotliwe etapy nastaća Krabatoweho młyna a twarjenjow statoka wot lěta 2005.

Dr. Marija Měrcinowa ze Serbskeho instituta přednošowaše po tym wo temje “Hana z Raduša wabi za Persil” a pokaza z přikładami, kak wužiwachu so něhdy serbske motiwy we wabjenju. (Serbske Nowiny rozprawjachu wo zeńdženju 24. 7.2012)

Druhe zetkanje w Serbskim muzeju dyrbyeše chorosće dla wupadać.

Za lětsa stej zaso dvě zarjadowani planowane. Jako městnosć zetkanja je mjez druhim domizniski muzej w Mosće w Delnjeje Łužicy předwidžany.

3. W přichodže chce naša sekcija zhromadne džěto z Budyskim Serbskim muzejom dale pohtubšić. Přeni krok k tomu je, zo poskićeja so k wosebitym wustajeńcam wjedženja. Termin za wjedženje po lětušej jutrownej wustajeńcy wozjewimy hišće w nowinje.

Dr. Ines Kellerowa

Budyšin, 09.03.2013

Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2013/2014

W rozprawje našeje sekcije za lónše lěto smy připowědzili, w přichodže zhromadne džěto z Budyskim Serbskim muzejom dale pohubšić. Přeni krok k tomu je, zo poskićeja so k wosebitym wustajeńcam wjedženja.

To je so tež zwoprawdziło: Naša sekcija a sekcija literatura/wuměłstwo Maćicy Serbskeje stej 19. apryla 2013 do Serbskeho muzeja na wjedženje po wosebitej wustajeńcy “Jutry w Serbach” přeprosytaj. Wědomostna sobudžětačerka muzeja a čłonka našeje sekcije Andrea Pawlikowa je nam eksponaty rozkładła a zbližiła. Smy z rezonancu na naš poskitik jara spokojom byli. Wobdžěliło je so 15 zajimcow. A Manfred Laduš je w Serbskich Nowinach wobšěrnny artikl wo tutym zarjadowanju wozjewił (“Maćicarjo po jutrownej wustajeńcy so rozhladowali a diskutowali”, SN 16.05.2013, S. 3)

Chcemy spytać, lětsa zaso tajke zarjadowanje našim čłonom a druhim zajimcam poskićeć.

Dale je so zaso džěłowy kruh “Łužiske muzeje a muzealne zarjadnišća” zetkał.

Smy so rozsudžili za domizniski muzej w Mosće w Delnjeje Łužicy. 23. julija 2013 wobhlada sej někak 20 wobdžělnikow našeho kruha najprjedy tak mjenowanu “Zelenu rjadownisku stwu/Grünes Klssenzimmer”. Nošer tuteje pokazki je agrarne drustwo Most, w kotrejž wosebje šulske džěci na jara nazorne wašnje swoje znajomosće wo přirodže a ratarstwje polěpšić móža. (Wobdžělnicy su wobžarowali, zo tuta wustajeńca bohužel žane serbske pomjenowanja poskići.)

Dr. Anja Pohončowa ze Serbskeho instituta přednošowaše po tym wo temje “Błótowske stwy w Berlinje ” a slědowaše serbskim stwam w Berlinskim muzeju za ludowědu a w Muzeju braniborskeje marki.

Knjeni Karina Kinzeltowa, wjednica domizniskeho muzeja, wjedžeše nas po muzeju a Andrea Langowa, sobudžětačerka muzeja, pokazaše nam wobšěrnny drastowy fundus muzeja.

W tutym nastupanju skedźbnjaštej wonej na předwidžane zawrjenje muzeja kónc septembra 2013, dokołž faluja gmejnje wotpowědne pjenjezy za dalewobhospodarjenje muzeja. Na to su čłonojo našeho džěłoweho kruha wobzamknyli, protestny list pisać. W nim smy – skrótko prajene - na wuznam muzeja a na wobšěrnny zběrku kompletnych serbskich drastow regiona, kotruž ludnosć aktiwnje k serbskim swjedženjam wužiwa, skedźnili a so za to zasadžili, wobzamknjenje zawrjenja muzeja přemyslić. Smy wotpowědne pismo wšelakorym instancam a wosobinam póstali: na gmjenski zarjad Most (wjesnjanosće Horstej Gröschke), na krajnorjadny zarjad Sprjewja-Nisa w Baršću (krajnemu radže Haraldeje Altekřugereje a zamołwiteje za serbske naležnosće Kerstin Kosakowej) a na kulturny a turistiski hamt w Picnju (na wjednicu Julia Kahl). Na naš list stej krajnorjadny zarjad a kulturny a turistiski hamt Picnjo reagowat. Muzej so najprjedy začini, je pak planowane za alternatiwami pytać, ewtl. tež ze spěchowanskimi srědkami hranicy překročowacych projektow (tak znajmjeńša K. Kosakowa w telefonaće, 3.9.2013). Chcemy w přichodže z knjeni Kosakowej w kontakće wostać.

Cytkownje móžemy prajić, zo su serbske medije wo našich aktiwitach poměrnje wobšěrnje informowali. Tak SN 25.07.2013: ML: “Přećiwo zawrjenu muzeja. Sekcija ludowěda Maćicy zrudana”; SN 26.07.2013: ML: “Tři muzeje we wsy zachować. Sekcija Maćicy Serbskeje w delnjołužiskim Mosće wuradźowata”; NC 31.07.2013: I. Neumannojc: “Móscański muzej dej se

zacyniś. Maśica Serbska jo se informěrowała a protestěrujo”; rbb Serbski program 28.07.2013: Hanelora Handrekojc: “Žětowy krejz Łužskich muzejow jo wobradował w Mósće”.

Pućowanska wustajeńca k 200. narodninam Jana Kiliana, kotruž je naša sekcija organizowała a zwoprawdźiła, je tež w zašty m lěće wuspěšnje pućowala. Tak bě wona 2013 na slědowacych městnach widžeć:

Po wustajency w Budyskej Michatskej cyrkwi pokaza so wot 20. měrca hač do 30. apryla 2013 w Sakskim migraciskim srjedźišću w Reichenbachu pod nawodom Cyrkwinskeje zatožby ewangelska Šleska.

Potom wot 1. junija hač do 31. julija w Zhorjelskej Cyrkwi našeje lubeje knjenje a skónčnje wot 1. septembra hač do 15. nowembra w Mikławšowej cyrkwi w Zhorjelcu zhromadnje z wustajeńcu wumětca Eberharda Petersa z Běteje Wody.

Wšodohromady je tak wustajeńca po trochowanju něhdže 14 000 ludźi dócpěta.

Posledne městno namaka wustajeńca we Wukrančicach. Smy sej nětko přemyslili, přepodaće pućowanskeje wustajeńcy do rukow Wukrančiskeje wosady swjatočnje wobrubić. A dokelž ma lětsa zběrník konferency wo Kilianu wuńć, planujemy – hromadže ze stawizniskej sekciju – přepodaće wustajeńcy z předstajenjom knihi zwjazać a z tym jedyn dostojny a swjatočny kónc jubilejnych aktiwitow wokoto Kiliana zmóžnić.

A što mamy hišće za lětsa planowane?

Kónc meje 2014 chce naša sekcija hromadže z spěchowanskim towarstwom Budyskeho Serbskeho muzeja na slědach Měrcina Nowaka-Njehórnskeho pućować. Smy jara wjeseli, zo je so čłonka našeje sekcije, knjeni Pinkawina, zwólniwa wuprajila, z nami tute pućowanje přewjesć.

Konkretne informacije – tež za druhich zajimcow – podawamy w meji přez Serbske Nowiny.

Naše lětuše zetkanje džětowego kruha “Łužiske muzeje a muzealne zarjadnišća” je spočatk junija 2014 předwidžane – tež zaso w Delnjeje Łužicy. W Zakrjowje/Sacro (měščanski džěl wot Baršća) chce nam w tamnišim wjesnym muzeju knjez Reinhard Natuš ludowědnu zběrku předstajić. Zdobom chcemy so z knjeni Kosakowej zetkać, kiž chce nas wo wuwicu nastupajo Mosćanski muzej informować.

Dr. Ines Kellerowa

Budyšin, 15.03.2014

Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2014/2015

1. Smy sej předwzali, w přichodže zhromadne džěto z Budyskim Serbskim muzejom dale pohtubšić. K tomu słuša, zo poskićeja so k wosebitym wustajeńcam wjedženja.

To je so tež zwoprawdźiło: Naša sekcija a sekcija literatura/wuměštwo Maćicy Serbskeje su 11. apryla 2014 do Serbskeho muzeja na wjedženje přez wosebitu wustajeńcu “Jutrowne natožki mjez herbstwom a eventom” přeprosili. Wědomostna sobudžětačerka muzeja a čłonka našeje sekcije Andrea Pawlikowa je nam zaso eksponaty rozkładała. Tutón raz njejsmy z rezonancu na naš poskitk spokojom byli. Wobdžělichu so 2013 na tutón poskitku hišće 15 zajimcow, běchu to 2014 jenož hišće 5 wosobow. Tu dyrbymy našu wabjensku strategiju hišće jónu dokładnišo přemyslić.

Wothladajo wot toho chcemy lětsa zaso tajke wjedženje poskićeć. Mamy hižo termin. Jedna so wo lětušu jutrownu wustajeńcu. Srjedu, 11. měrca 2015 přednošuje w 19.00 hodž. etnologowka Marita Andó z Lipska wo němskich a europskich natožkach pod hesłom “Wot Swěčk Marije hač k swjatkam/ Von Lichtmess bis Pfingsten”. W předpolu so wjedženje po wosebitej wustajeńcy poskići. A tutu składnosć chcemy wužiwać a našich čłonow a druhich zajimcow přeprosyc.

2. Kaž kóždy lěto je so zaso džětowy kruh “Łužiske muzeje a muzealne zarjadnišća” zetkał. Kaž sym hižo posledni raz připowědźiła, smy sej zaso w Delnjej Łužicy muzej wupytali – mjenujcy wjesny muzej Zakrjow pola Baršća. Knjez Reinhard Natusch stara so w Zakrjowje wo dom a eksponaty hižo lěta dotho.

Ale smy zetkanje tež z dalšim zeńdženjom zwjazać móhli. Runočasnje je so džětowy kruh “Łužyska muzejowa krajina” schadźował, kiž serbske muzeje a muzealne zarjadnišća w Delnjej Łužicy koordinuje. Tuchwilu su w tutym zwjazku 44 muzealnych zarjadnišćow, kotrež wustupuja ze zhromadneje internetowej stronu, zhromadnym logom a kotrež přihotuja hłownje zhromadnje nóc muzejow. Smy tu składnosć wužiwali a džěławosć wobeju kruhow mjezsobu předstajeli. Wunoški zetkanja běchu, zo my w přichodže bóle hromadže džěłamy, so husćišo zhromadnje zetkawamy a so bóle wuměnimy, na přikład štož nastupa internetowu prezencu, zhromadne wabjenje za nóc muzejow abo druge poskitki. Andrea Pawlikowa předstaješe w swojim přednošku Hornju a Delnju Łužicu pod widom “serbska domizna”.

3. Pućowanska wustajeńca k 200. narodninam Jana Kiliana, kotruž je naša sekcija organizowała a zwoprawdźiła, je nětko swoje městno we Wukrančicach namakała. W juniju 2014 je zběrník wo Kilianu pod titulom “Jan Kilian: pastor, poet, emigrant” wušoł, wudaty wot Trudle Malinkoweje. A składnostnje předstajenja knihi 1. julija 2014 we Wukrančicach móžeše naša sekcija pućowansku wustajeńcu do rukow Wukrančanskeje wosady přepodać.

4. Předwidžany za lěto 2014 smy měli dalši dypk – pućować na slědach Měrcina Nowaka-Njehórnskeho. To so hišće njeje zwoprawdźiło. Chcemy pak to lětsa nachwatać. A jeli mamy konkretne informacije, podawamy je přez Serbske Nowiny.

5. A što mamy hišće za lětsa planowane? Nimo hižo mjenowanych předewzaćow, to rěka: wjedženje přez jutrownu wustajeńcu w Serbskim muzeju (11.3.2015) a pućowanje na slědach Měrcina Nowaka-Njehórnskeho chcemy so zaso tradicionelnje w džěłowym kruhu „Łužiske muzeje a muzealne zarjadnišća“ zetkać. Zetkanišćo pak hišće njeje jasne.

6. A na kóncu hišće jednu informaci ju štož předsydstwo našeje sekcije nastupa. Nowa předsydk a sekcije ludowěda/muzejownistwo je Andrea Pawlikowa. Přeju Andreji wšo dobre a wěm, zo džěto sekcije w dobrych rukach leži.

dr. Ines Kellerowa, předsydk a

Budyšin, 28.02.2015

Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2015/2016

Naša sekcija džěła na skromnej, ale solidnej bazy. Smy tuchwilu 17 čłonow, wjetšina z nich pak je jenož formelnje zapisana a so aktiwnje na džěle wotrjada njewobdžěli, resp. je w druhich wotrjadach aktiwna. Naš hłowny nadawk je tuchwilu organizowanje lětnjeho zetkanja muzejownikow Hornjeje a Delnjeje Łužicy, kiž mjenuje so Džětowy kruh Łužiskich muzejow a muzealnych zarjadnišćow. Při tym wobročimy so w přěnim rjedže na wjesne muzeje a domizniske stwy ze serbskeho sydłenskeho ruma, kiž tajke zetkanje jako wuměnu nazhonjenjow a aktualnych informacijow trjebaja. Wjetše měšćanske Łužiske muzeje so w poslednich lětach jenož zřědka wobdžělichu.

Loni zeńdžechmy so 22. junija w rjemjeslniskim a přemysłowym muzeju w Zagorju pola Mužakowa. Přišlo bě 15 zajimcow. Předsyda spěchowanskeho towarstwa muzeja w Zagorju Gotthard Kreisel wjedžeše po stajnej wustajeńcy a w přednošku „400 lět hornčerstwo kotowokoło Mužakowa“ předstaji fachowča Helga Heinzowa wosebitosće znateje Mužakowskeje keramiki. W bohatej zběrce muzeja namakaja so tež Mužakowske serbske drasty a historiske fota Serbow, jutrowne jejka a objekty ze wšědneho dnja serbskich holanow. Gmejna Krušwica muzej podpěruje, tola zahorići muzejownicy, kiž džětaja na čestnohamtskej bazy, bychu sej tež ze stron města Mužakow a Załožby wjercha Pücklerowy park Mužakow wjac kedźbnosće a kooperacije zaslužili, wšako reprezentuja wjesnu a serbsku kulturu regiona. Hłowny wobstatk muzeja wobsteji z priwatnych požčonkow. Internetna strona muzeja bu wot zastupjerja našeje sekcije do serbsčiny přetožena.

Serbstwo wokolo Drjowka by była lětuša tema zetkanja. Chcemy so w meji podać do Drjowkowskeje Serbskeje tkajerskeje stwy, hdžež chowa so mjez druhim zběrka jutrownych jejkow a serbskeje drasty ludowědnika dr. Lotara Balki.

Na tutym městnje chcu hišće raz składnosć wužić a wšitkich maćicarjow do wustajeńcy Serbskeho muzeja Pruhi, kruhi, třiróžki. Pisane jutrowne jejka ”wutrobnje přeprosyc a zdobom tež w mjenje našeje sekcije prosyc wo podpěru při dalšich rešeršach nastupajo tradicionelne jejkowe mustry a rozšěrjenje něhdyšich technikow debjenja.

Chcemy wuzběhnyć, zo sekcija ze zajimom slěduje wuwice nastupajo wuznaća k serbstwu w namjeznych kónčinach serbskeho teritorija, kaž bě to loni w Lubinje a Kalawje a w rosćacej měrje tež wokolo Złeho Komorowa a druhdže. Myslimy sej, zo maja domizniske stwy a muzeje na tym sobu podžěl. Při wšěm wěmy, zo je akceptanca serbskosće přeco wot jednotliwcow wotwisna. Tohodla je wažne, zo so tworja kontaktne syće po wšej Łužicy. Nadžijamy so, zo k tomu sobu dopomhamy. Tole bě tež zawjazk našeho wotrjada spočatk 1990tych lět. Potencial tutych kontaktnych syćow móhli w přichodže hišće bóle při slědženjach wužiwać, kaž je so tole ze stron Serbskeho muzeja při aktualnej wustajeńcy stało.

Nadžijamy so, zo so w přichodže zaso wjac entuziastow k našej sekciji přidruži a zo je wona forum za mjezsobnu wuměnu tych ludźi, kiž so za serbsku ludowědu zajimuja.

Andrea Pawlikowa, předsydka

Budyšin, 5.3.2016

Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2016/2017

Naša sekcija ludowěda /muzejownistwo wobhladuje so jako wójmidło mjez zajimcami a slědžerjemi na polu ludowědy a muzejownistwa. Wona organizuje lětnje zetkanje džěłoweho kruha Łužiske muzeje a muzealne zarjadnišća, zo by zmóžniła wuměnu nazhonjenjow mjez muzejemi a domizniskimi stwami ze serbskimi zběrkami.

Loni poda so džěłowa skupina dnja 13. junija 2016 do Serbskeje tkajerskeje stwy w Drjowku.

Do toho bě w 14 h přednošk w hosćencu Hartnick w Žiwize regionalneje rěčnicy Domowiny w Delnjeje Łužicy Uty Hentšelowoje na temu "Procowanje Rady za serbske nastupnosći w Podstupimje a Domowiny wo pśizamknjenje gmejnow k serbskemu sydlenckemu teritorijej". Přitomni rozstajichu so z rólu serbskich a lokalnych muzejow w tutym prócowanju. Slědowaše wopyt Serbskeje tkajerskeje stwy z wjedženjom knjeni Roswithy Baumertoweje, wjednicy Spěchowanskeho towarstwa Serbska tkajerska stwa, kotraž stara so wo zawostajenstwo zběrkow Lotara Balka. Jej poboku steji młoda serbskorěčna sobudžětačerka Katalin Poráckojc.

Andrea Pawlikowa

11.3.2017

Rozprawa wo džětawosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2017/2018

Naša sekcija ludowěda/muzejownistwo je dvě zarjadowani přewjedła.

Lońše jubilejne lěto reformacije bě dobra składnosć, so z nabožnymi tradicijemi Łužicy zaběrać. Tak zarjadowa sekcija pod tutym hestom zaso zeńdženje Džětoweho kruha tužiske muzeje a muzealne zarjadnišća a přeprasy na zhromadnu wuměnu nazhonjenjow 3. julija. Zetkanje zahaji so z wjedženjom po wosebitej wustajeńcy “Pjeć lětstotkow. Serbja a reformacija” w Budyskim Serbskim muzeju. Přišlo bě 9 ludźi. Doporuči so tež wobhladanje pućowaceje wustajeńcy w Michatskej cyrkwi “Serbske cyrkwe mjez Lubijom a Luborazom”. Po tym slědowaše dalši džěl programa, wopyt Klóšterskeje pokładnje w Klóštrje Marijina hwězda w Pančicach-Kukowje a wobhladanje klóšterskeho areala a zeloweje zahrody, po kotrejž Sonja Hejdušcyna z Křescánsko-socialneho kubtanskeho skutka wodžeše.

Regionalne wašnje drasćenja w Hornjej Łužicy w 19. lětstotku bě tema dalšeho zetkanja našeje sekcije a muzejoweho džětoweho kruha spočatk lěta dnja 15. januara w Muzeju Budyšin. Tam wobdžěli so 18 zajimcow ze wšeje Łužicy. Zamołwita za zběrku regionalne stawizny muzeja, restawratorka a drastowa specialistka Ulrike Telek wodžeše po wosebitej wustajeńcy “Žida, somot a ćeńka nićina”. Wosebje zajimowachu so muzejownicy a znajerjo serbskeje drasty za elementy Budyskeje serbskeje ewangelskeje drasty, kotraž kryja so z drastami němskeho Hornjeho kraja a kotraž so hač do srjedź 19. lětstotka hišće z ruku šijachu a na najwšelakoriše wašnje wušiknje wudebichu. Někotre zhotowichu so tež wot nadregionalnych poskićerjow. Tak je prašenje za podžělom modowych elementow w serbskej drasće zajimawy aspekt drastoweho slědženja. Při wšěm pak běchu sej drastowi specialisća přezjedni, zo eksistuja tež cyle wosebite regionalne a z tym tež serbske formy drasty, kiž su so wosebje w 19. lětstotku dale wuwili. Na tym polu měto so dale slědźić.

Na kóncu chcemy hišće raz spominać na našeho sobu najswěrnějšeho čłona a sobuzatožerja sekcije: 22.septembra 2017 smy so na Mikławšku rozžohnowali z dr. Siegmundom Musiatom, kiž je 8. septembra zemrěł.

Andrea Pawlikowa

předsydka

Budyšin, 17.3.2018

Rozprawa wo džětawosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2018/2019

Naš wotriad wobsteji z horstki entusiastow, w cyłku pak smy pjatnaćo, wot kotrychž pak so wjetšina na zeńdženjach njewobdžěla. Mnozy z nas zwjetša hižo powołansce na polu ludowědy a muzejownistwa skutkuja a slědža a tež za druhe towarstwa džětaja. Tak při wza so loni naša městopředsydka dr. Ines Kellerowa do cyłkowneho předsydstwa Krajneho towarstwa za sakski domiznoškit w Drježdźanach a tam wotnětka serbske zajimy zastupuje. Z tym narostu snano w přichodže synergije zhromadneho slědžerskeho džěta. Mamy za trěbne, zo so my Serbja tež w němskich gremijach angažujemy, nic jenož wědomostneje wuměny dla, ale tež zo by zaručene było, zo so při slědženjach na Serbow njezabudže. Tak referowaštej čłonce našeje sekcije loni tež na regionalnej konferency h.mj. towarstwa w Njebjelčicach.

Dokelž smy wšitcy powołansce dosć zapřehnjeni, koncentrujemy našu sekciju tuchwilu na jedyn hłowny nadawk a to je organizowanje zeńdženjow a zajězdow Džětowego kruha Łužiske muzeje a muzealne zarjadnisća, kiž je při sekciji pūřizamknjeny. Při tym je nam wažne, zo zapřijamy po móžnosći wšě muzeje Hornjeje a Delnjeje Łužicy, kiž maja serbske zběrki. Tak sćełemy na 40 muzeje a domizniske stwy přeprošenja. Wobdžěleja so na tajkich fachowych wuměnach něhdže 20 ludži. Loni smy so dwójce zetkali. Wo přnim zeńdženju w januaru, jako pobychmy w Muzeju Budyšin na wustajeńcy wo regionalnym wašnju drascenja w Hornjej Łužicy w 19. lětsotku, běch hižo na zaštej hłownej zhromadźiznje rozprawjała. Slědowaše dnja 10. septembra dalše zeńdženje w Delnjeje Łužicy tohorunja na temu drasta. Pod hesłom „Fashion meets Tradition” wjedžeše nazymska wuprawa do Lubnjowa k designerce serbskeje mody Sarje Gwiszcz. Wona předstaji swoju modowu koncepciju, kotraž bazowaše spočatnje tež na mexikanskich motiwach Dia de Muertos a symbola nopa / calavery jako wuraz trěbneje rewitalizacije serbskeje drasty. W Muzeju pod hołym njebjom na Lědach wobhladachmy sej wustajeńcu wo fotografje serbskich drastow Richard Klauwje a diskutowachmy wo lětušim wustajenskim projekće serbskeje mody Budyskeho Serbskeho muzeja. Zrodži so ideja wo wubědźowanju modoweho designa, kotraž Serbski muzej tuchwilu z pomocu pjenježnych srědkow Ludoweje banki Drježdźany – Budyšin pod hesłom „SORBIAN STREET STYLE” realizuje.

Prosyli su mje, so wuprajic k lońšemu stejišću Maćicy Serbskeje nastupajo Muzej Čišinskeho a dalše wohrožene muzeje. Dotal so rozrisanja namakali njejsu. Naša sekcija pak móže jenož ideelnu podpěru dać. Nadźijamy so, zo so nowe strategije bórze wuwija. Knjez předsyda budže so k tomu na hłownu zhromadźiznu Domowiny wobroćić.

Andrea Pawlikowa

Budyšin, 9.3.2019

Rozprawa wo džětowosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2019/2020

Muzealne džěto a ludowědne slědženje stej hłownej nadawkaj sekcije. Wjetšina z 15 čłonow ma tež powołansce na někajke wašnje z tym činić. Tak koncentruje so maćična sekcija bóle na to, tworić slědzersku a muzejowu syć. K tomu služa tak mjenowany Džětowy kruh Łužiskich muzejow a muzealnych zarjadnišćow a jeho kóždoletne ekskursije do jednotliwych wustajenišćow ze serbskej tematiku, kotraž sekcija organizuje. Loni pobychemy dnja 17.6.2019 we wosebitej wustajeńcy wo Wochožanskich Serbach we wopytowarskim centrumje Parka błudźenkow we Wochozach. Tomu přizamknyštej so přednošk a diskusija nastupajo nowy projekt Zwjazka za serbski kulturny turizm z.t., turistisku kartu „Ducy po serbskej Łužicy”. Přitomni skedźbnjachu na wažnosć runohódneho wužiwanja serbsčiny na dwurěčneje karće tež hladajo na słowjanskich susodow, kiž so w přiběracej měrje za Łužisku jězorinu zajimuju. Lětsa pandemije dla zetkanje muzejownikow wupadnje.

Dalši projekt sekcije bě zwjazany z wubědžowanjom Saskski fond „Čiń sobu”. Zapodachmy ideju dokumentowanja serbskeje muzealneje zběrki Helmuta Kurja w Blunjanskej narěči, kiž stušeše k dobyćerskim projektam. Abiturientka z Čiska měješe znateho serbskeho zběračela a brašku z Blunja přez dlěšu dobu interviewać, jeho rozprawy k jednotliwym muzealnym objektam w blunjanšćinje z nahranskim aparatom a z kameru zapopadnyć a zestajić přehlad z krótkim wopisanjom zběrki. Serbske drasty, fota a dalše materielne časowe swědky wobhladuja so jako špihel serbskich stawiznow wsy a Wojerowskeho regiona. Přez rozmołwy měješe so młoda Serbowka z Blunjanskej serbskej narěču a specielnymi zapřijećemi ratarskich gratow a serbskeje drasty a z regionalnymi stawiznami a wašnjemi zeznajomnić, zo by so wěda na młodu generaciju dale dała. Bohužel bu projekt dotal jenož podžělnje realizowany. Hubjeny strowotny staw zběračela a lětuša pandemija dotal pokročowanju zadžěwachu. Nadžijamy so, zo so pozdžišo na projekće dale džěta. Helmut Kurjo (*1935) wobhladuje so jako jedyn z poslednich znajerjow Blunjanskeje narěče a Wojerowskich wašnjow a serbskeje drasty.

A.Pawlikowa, předsydka

Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2020/2021

Wot zašćeje hłowneje zhromadźizny Maćicy Serbskeje w septembru 2020 je so naša sekcija jónu w prezency zetkała, a to w Serbskim muzeju w Budyšinje, pjatk, 16.7.2021. Bě to zdobom wólbna zhromadźizna našeje sekcije. Hačrunjež mamy někak 15 čłonow a čłonkow, wobdžěleše so jenož mała horstka na zarjadowanju. Jako nowa předsydka bu jednohłósny Ines Kellerowa wuzwolena, zastupowaca je Theresa Jacobsowa. Chcu na tutym městnje składnosć wužiwać a so Andreji Pawlikowej wutrobnje za jeje dołholětnu, kompetentnu a jara dobre džěto jako dotalnu předsydka sekcije džakować. Wona je zetkanja džětowego kruha lužiskich muzejew a muzealnych zarjadnišćow organizowała a koordinowała, je kontakty nawjazała, syće pěstowała a wjele k tomu přinošowała, zo je tutón kruh hač do džěnsnišeho aktiwny.

Přez jeje angažement je so naša sekcija wuspěšnje při wobědžowanju Sakskeho fonda "Čiń sobu" wobdžělita: Zapodachmy ideju dokumentowanja serbskeje muzealneje zběrki Helmuta Kurja w Blunjanskej narěči. Přez rozmotwy měješe so młoda Serbowka z Čiska z Blunjanskej serbskej narěču a specielnymi zapřijećemi ratarskich gratow a serbskeje drasty a z regionalnymi stawiznami a wašnjemi zeznajomnić, zo by so wěda na młodu generaciju dale dała. Bohužel bu projekt dotal jenož podžělnje realizowany. Hubjeny strowotny staw zběraćela a pandemija dotal pokročowanju zadžěwachu. Nadźijamy pak so, zo so dale na projekće džěta. Helmut Kurjo (*1935) wobhladuje so jako jedyn z poslednich znajerjow Blunjanskeje narěče a Wojerowskich wašnjow kaž tež serbskeje drasty.

Na wólbnej zhromadźiznje diskutowachmy dale wo přichodnych nadawkach:

Chcemy wupruwowany poradźowacy džětowy kruh Łužiske muzeje a muzealne zarjadnišća ze zetkanjom znajmjeńša jónu wob lěto dale wjesć. W tutym zwisku chcu na to skedźbnić, zo je naša sekcija protestnu akciju přećiwo skrótšenjam pjenjez přez Bórkowski hamt za Domizniski muzej w Dešnje w januarje 2021 podpěrała.

Zapřijeć chcemy w přiběracej měrje slědźerske iniciatiwy resp. projekty w směrje „citizen science“. Za to móhli so na př. online-prezentacije resp. zetkanja organizować, hdžež so slědźerske temy předstaja, štož słuži mjez druhim lěpšemu tworjenju mjezsobneje slědźerskeje syće. Na zhromadźiznje w juliju je so hižo předstajit slědźerski projekt, kiž zaběra so z džěławosću Doma za serbske ludowe wuměłstwo. Tu chce naša sekcija forum za nawjazanje kontaktow a wuměnu być. Je to dobra składnosć, na informelne wašnje z wšelakimi zajimowanymi skupinami do rozmotwy přinć, wosebje tež z młódšej generaciju. Přemyslujemy w tutym zwisku hišće wo konkretnej formje wotpowědneho formata.

Andrea Pawlikowa, Ines Kellerowa

Rozprawa wo džěławosći sekcije ludowěda a muzejownistwo 2023/2024

Sekcija ludowěda/muzejownistwo wot lěta 2023 sem zaso džěła. Naše aktiwity chcu skrótka naličić:

1. W juniju 2023 je so w Ptačecach džěłowy kruh „Serbska kupa - Sorbisch Eiland“ zetkał. Na tutym zeńdženju sym wo džěławosći našeje sekcije w Džěłowym kruhu Łužiske muzeje a muzealne zarjadnišća informowala.

Kruh „Serbska kupa“ je po 2019 nastal. Wón je mjez druhim wuslědk projekta „Walorizacija imaterielneho kulturneho herbstwa w němsko-słowjanskim konteksće“ (2019–2021). Jeho narok je, zo chce z aktiwitami na region skedźbnić, zhromadne zajimy a po móžnosći tež prócowanja wo financowanje čeho? koordinować. Wobdžěleni su dotal muzeje a domizniske stwy srjedźneje Łužicy wokolo Grodka a Złeho Komorowa. Kruh ma tež kontakt z džěłowym kruhom „Lausitzer Museenland“ w Delnjeje Łužicy. Někotre domizniske stwy su pak tež w našim Maćičnym Džěłowym kruhu muzeje a muzealna zarjadnišća zastupjene.

2. Składnostnje 100. posmjertnych narodnin Arnošta Kowarja spominachu na iniciatiwu našeje sekcije srjedu, dnja 13.09.2023, na něhdyšeho direktora Serbskeho muzeja při jeho rowje na lěsnym kěrchowje we Wojerecach zastupjerjo Budyskeho Serbskeho muzeja, čłonki a čłonojo sekcije ludowěda/muzejownistwo a Domowinskeje župy „Handrij Zejler“. Serbske Nowiny wo tym 15.9.2023 rozprawjachu.

3. W januaru tutoho lěta je so „Dokumentacija priwatnych zběrkow Helmuta Kurja z Blunja“ zakónčiła a zjawnosći předstajila. Předewzaće zahaji so w lěće 2019 a rozprawjachmy wo nim na tutym městnje hižo w lěće 2020. Andrea Pawlikowa tehdy wopisowaše:

„Dalši projekt sekcije bě zwjazany z wubědźowanjom Sakskeho fond „Čiń sobu“. Zapodachmy ideju dokumentowanja serbskeje muzealneje zběrki Helmuta Kurja w Blunjanskej narěči, kiž słušeše k dobyćerskim projektam. Abiturientka z Čiska (Hanka Zahrodnikec) měješe znateho serbskeho zběračela a brašku z Blunja přez dlěšu dobu interviewować, jeho rozprawy k jednotliwym muzealnym objektam w Blunjanskej narěči z nahrawanskim aparatom a z kameru zapopadnyć a zestajić přehlad z krótkim wopisanjom zběrki. Serbske drasty, fota a dalše materielne časowe swědky wobhladaja so jako špihel serbskich stawiznow wsy a Wojerowskeho regiona. Přez rozmołwy měješe so młoda Serbowka z Blunjanskej serbskej narěču a specielnymi zapřijećemi ratarskich gratow a serbskeje drasty a z regionalnymi stawiznami a wašnjemi zeznajomnić, zo by so wěda na młodu generaciju dale dała. ...Helmut Kurjo (*1935) wobhladuje so jako jedyn z poslednich znajerjow Blunjanskeje narěče a Wojerowskich wašnjow a serbskeje drasty.“

Kaž je znate, je Helmut Kurjo mjeztym zemrěl. Dokumentowanje pak je so njehladajo pandemije a jeho hubjeneho strowotneho stawa při wšěm hišće zbožownje zakónčiło. Knjez Kurjo je wopisanja swědomiće přehladał, wudospotnjał a skónčnje hotowe džěło – dvě fotowej knize z wopisanjemi w Blunjanskej narěči a paralelnje w němčinje – z džakom přijimał. Zjawnu prezentaciju pak bohužel hižo njedožiw. Na mjenowanym zarjadowanju w januaru 2024 je Hanka Zahrodnikec na zetkanju Serbskeje bjesady w Čiskowskim dworje před něhdze 20 zajimcami wo nastaću dokumentacije, wo zhromadnym džěle z Helmutom Kurjom a wo knize – zdžěła w serbskej rěči – rozprawjala. Knize, kiž přepodaštej so jeho džowce, kiž so tuchwilu wo zběrku stara, stej dotal unikatnej. Nastać pak matej hišće dalše kopije za našu sekciju a

towarstwowe džěto we Wojerowskim regionje. Jedna so wo wopisanje džělow serbskeje drasty z wotpowědnymi zapřijećemi a zdruha wo wopisanje ratarskich a domjacych gratow w zběrce Helmuta Kurja, tohorunja z wotpowědnymi pomjenowanjami.

Planowane je, hišće lětsa z Hanku Zahrodniček, kiž mjeztym studuje, zarjadowanje we wobłuku našeje sekciji přewjesć. Termin a městnosć sčasom zdžělmy.

4. W zwisku z wustajeńcu „Čej’ da sy?“ Serbskeho muzeja, kotraž je loni jara wuspěšnje běžata, je so člonka sekcije Andrea Pawlikowa wo financowanje kreatiwneho workshopa z Maju Nagelowej pod titulom „Na/pohlady“ prócowata; sekcija je w tym zwisku jako partnerka wustupowata. Próstwa je so nažel w februaru 2023 wot załožby Bündnis für Bildung wotpokazata. Džěłarnička molowanja moderneho parawenta k temje identita pak je so dnja 3. junija 2023 při wšěm w mjeńšej formje wotměta. Wupadnyć dyrbyeše pak džěłarnička pantomimy z Měrkom Brankačkom.

5. Planujemy lětsa znova zetkanje Džěłoweho kruha Łužiske muzeje a muzealna zarjadnišća. Temje zetkanja smy hižo postajili. Budžetej to hižo mjenowana dokumentacija zběrki Helmuta Kurja (Hanka Zahrodniček) a předstajenje registra serbskich kulturnych datow (Marleen Schindler).

Ines Kellerowa, Theresa Jacobsowa, Andrea Pawlikowa